

РЕШЕНИЕ

№ 319

гр. София, 21.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на седми март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Елизабет Петрова

Членове: Катерина Рачева
Михаил Малчев

при участието на секретаря Мария Ив. Крайнова
като разгледа докладваното от Михаил Малчев Въззивно гражданско дело № 20231000503221 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

С решение №298 от 07.08.2023 г. по гр. д. №314/2022 г. по описа на Окръжен съд - Кюстендил, е отхвърлен предявения от А. Л. П., ЕГН *****, срещу Й. С. Й., ЕГН *****, иск за осъждане на ответника да заплати на ищцата сумата от 60 000 лв. - обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от ищцата вследствие смъртта на нейната майка С. И. И., починала на 03.07.2017 г.- причинена по непредпазливост от ответника посредством негови действия - извършен натиск при неправилно проведен масаж на посочената дата, ведно със законната лихва от датата на увреждането - 03.07.2017г.

Посоченото решение е обжалвано от ищцата в първоинстанционното производство. Във въззивната жалба се излагат съображения, че решението е неправилно, незаконосъобразно, необосновано, постановено в несъответствие със събраните доказателства и при допуснати съществени процесуални нарушения. Поддържа се, че неправилно първоинстанционният съд е дал ход на делото и го е обявил за решаване в отсъствие на А. Л. П., която за датата на насроченото съдебно заседание е била болна и не е разполагала с адвокатска защита. Изтъква се също, че неправилно окръжният съд не е допуснал разпит на поисканите от ищцата трима свидетели. Моли се решението да бъде отменено, а предявеният иск да бъде изцяло уважен, респективно делото да бъде върнато за ново разглеждане на окръжния съд със задължителни

указания за разпит на поисканите свидетели. Не става ясно от съдържанието на въззивната жалба, дали се отправят доказателствени искания към въззивния съд.

В установения от закона срок, въззиваемият и ответник в първоинстанционното производство – Й. С. Й., действащ чрез процесуалния си представител, е депозирал отговор на въззивната жалба, с който последната се оспорва като неоснователна. Изтъкват се съображения за законосъобразност на съдебното решение. Моли се да се остави без уважение въззивната жалба. Претендира присъждане на сторените във въззивното производство разноски.

Воззивната жалба е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК от активно легитимирана страна в процеса против решение, подлежащо на въззивно обжалване, поради което е допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част.

Първоинстанционното решение е валидно и допустимо.

СОФИЙСКИЯТ АПЕЛАТИВЕН СЪД, след преценка на изложените от страните твърдения, доводи и възражения и на доказателствата по делото, съобразно разпоредбата на чл. 235 ГПК, приема следното:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с иск с правно основание чл. 45, ал. 1 ЗЗД от А. Л. П. срещу Й. С. Й., за осъждане на ответника да заплати на ищцата сумата от 60 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от ищцата вследствие смъртта на нейната майка С. И. И., починала на 03.07.2017г., причинена по непредпазливост от ответника посредством негови действия - извършен от същия натиск при неправилно проведен масаж на посочената дата. Сумата се претендира ведно със законната лихва от датата на увреждането - 03.07.2017г.

Воззивният съд е обвързан само от наведените във въззивната жалба доводи за неправилност на първоинстанционното решение – арг. чл. 269, изр. 2 ГПК, поради което следва да се произнесе само в пределите на релевираните доводи във въззивната жалба, а служебно, само когато неправилно е приложена императивна материалноправна разпоредба.

При установената фактическа обстановка в първоинстанционното производство, въззивният съд намира от фактическа и правна страна следното:

Безспорно е между страните, че А. Л. П. е законен наследник - дъщеря на С. И. И., б. ж. на гр. Кюстендил, починала на 04.07.2017 г. Това се установява и от препис-извлечение от акт за смърт, издадено въз основа на акт за смърт №404/ 04.07.2017 г.

Безспорно е също така, че ответникът и въззиваем в настоящото производство Й. Й. притежава диплома, издадена на 10.02.1977 г. от

Централен обединен полувисш медицински институт - София, за завършено средно-специално образование със специалност „рехабилитатор“.

Не са спорни между страните и обстоятелствата, че поради медицинско предписание след проведено болнично лечение на С. И., Й. Й. е извършил на същата рехабилитационни масажи, както и че като причина за смъртта на наследодателката на ищцата е посочена сърдечна недостатъчност. Не се спори същата, че след смъртта на С. И., настъпила на 03.07.2017 г., не е искана и не е извършвана аутопсия, няма подавани сигнали до полицейските органи и прокуратурата във връзка със случая, както самата ищца описва с исковата си молба.

Въззивният съд констатира, че дейността, по повод на която се твърди, че е в причинна смъртта на С. И., попада в хипотезата на чл.123 НК, като представлява правнорегламентирана дейност, която ответникът притежава право да упражнява - с оглед представената диплома. В тази насока е например решение № 106 от 28.05.2018 г. по н. д. № 266/2018 г., I н. о. на ВКС, в което се квалифицира същата по вид дейност при съответната правна квалификация.

По изключение е възможно гражданският съд да установява наличие на престъпно деяние инцидентно в делото, чийто предмет е правото, обусловено от престъплението. В тази насока е практиката на ВКС – например решение № 392 от 14.12.2012 г. по гр. д. № 256/2012 г., III г. о. на ВКС, която се споделя от настоящия съдебен състав. За факти, които са съставомерни по Наказателния кодекс, съществува забрана да бъдат установявани от граждански съд, освен в случаите, когато това не може да бъде сторено в наказателното производство. Изричните хипотези, при които гражданският съд не следва да изчака произнасяне на наказателния съд, са: 1. наказателно преследване не може да бъде възбудено или то е прекратено, когато деецът не носи наказателна отговорност поради амнистия; наказателната отговорност е погасена поради изтичане на предвидената в закона давност, деецът е починал, след извършване на престъплението е изпаднал в продължително разстройство на съзнанието, което изключва вменяемостта; 2. наказателното преследване е спряно, когато разглеждането на делото в отсъствието на обвиняемия би попречило да се разкрие обективната истина или е спряно по отношение на един или няколко обвиняеми при престъпления, извършени в съучастие, когато не са налице условията за разделяне; 3. извършителят на деянието е останал неоткрит. За разлика от другите преюдициални правоотношения, гражданският съд не може да установява инцидентно, по повод на иска, наказателното правоотношение извън посочените хипотези.

Процесуалните способности за установяване на престъпление са с влязла в сила присъда, респ. споразумение по НПК или с установителен иск за факта на престъплението по чл. 124, ал. 5 ГПК, в случаите, в които наказателно преследване е изключено, поради някоя от причините, предвидени в НПК. Извън хипотезите на чл. 124, ал. 5 ГПК гражданският съд няма правомощия

да установява факта на престъпление инцидентно по повод на иска за вреди. За разлика от другите преюдициални правоотношения, гражданският съд не може да установява инцидентно, по повод на иска, наказателното правоотношение извън посочените хипотези. В чл. 17, ал. 1 ГПК е въздигнато правилото, че гражданският съд взема становище по всички обуславящи въпроси, от значение за решаването на делото, освен по въпроса дали е извършено престъпление. Това е разяснено и в мотивите към ТР № 7/2013 г. ОСГК на ВКС - гражданският съд, извън хипотезите на чл. 124, ал. 5 ГПК, няма правомощия да установява по гражданскоправен ред престъпен състав, вкл. и по повод преюдициално правоотношение. В случая не е налице нито една от визираните хипотези, в т. ч. не е налице и погасяване по давност на възможността за преследване на престъплението по чл. 123, ал. 1 НК, което се твърди, че ответникът е извършил. Съставът на престъплението по чл. 123, ал. 1 от НК, за което предвиденото наказание лишаване от свобода е от една до шест години, предполага значително по-голям давностен срок съобразно чл. 81, ал. 3, вр. чл. 80, ал. 1, т. 3 НК. В този смисъл е решение № 76 от 8.04.2021 г. на ВКС по н. д. № 188/2021 г., I н. о. на ВКС. Предвид изложеното А. Л. П. разполага все още с възможността да сезира полицейските органи и/или прокуратурата, като поиска от тях да разследват случая. Защо липсват оплаквания до компетентните органи в тази насока е въпрос, на който А. Л. П. не дава отговор. От същата е демонстрирано желание да упражни правата си по надлежния ред, уставен в закона.

Поради изложените съображения обоснован и правилен е изводът на първоинстанционния съд, че ищцата не е доказала понастоящем, че ответникът е осъществил твърдяното престъпно деяние, включително недоказано е, че поведението на Й. С. Й. е в причинна връзка с настъпилата смърт на С. И. И..

За по-голяма яснота следва да се посочи също така, че доказването на твърдяното престъпно поведение на ответника е недопустимо да бъде осъществено чрез разпит на посочени от ищцата свидетели в настоящото производство. Причината за смъртта на нейната майка и евентуалния принос на ответника за нейното настъпване, както вече беше посочено, няма процесуални пречки да бъдат установени в хода на евентуално разследване и наказателно производство. Обстоятелството, че от 03.07.2017 г. до настоящия момент А. Л. П. бездейства в тази насока, поражда съмнения в достоверността на твърденията ѝ. В тази връзка може да се разсъждава и дали процесуалното поведение на ищцата не представлява опит за злоупотреба с процесуални права, който не следва да бъде толериран от съд.

От всичко гореизложено следва, че оплакванията за неправилност на първоинстанционното съдебно решение, релевирани във въззивна жалба, са несъстоятелни. При така приетите за изяснени правнорелевантни обстоятелства и изложените правни съображения и настоящата съдебна инстанция достига до категоричния правен извод, че предявеният иск е недоказан и следователно неоснователен.

Тъй като правният извод, до който настоящата съдебна инстанция достига, съвпада изцяло с крайните правни съждения на първоинстанционния съд, въззивната жалба следва да бъде оставена без уважение, а обжалваното решение да бъде потвърдено.

По разноските:

С оглед изхода на правния спор пред въззивната инстанция на основание чл. 78, ал. 3 ГПК във вр. с чл. 273 ГПК, въззиваемата страна има право да претендира да ѝ бъдат присъдени сторените във въззивното производство разноски. За реалното извършване на разноски – заплащане на адвокатско възнаграждение, обаче не са представени надлежни доказателства, поради което разноски в полза на Й. С. Й. не следва да бъдат присъждани.

Воден от изложеното, Апелативен съд – София

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №298 от 07.08.2023 г. по гр. д. №314/2022 г. по описа на Окръжен съд - Кюстендил.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния касационен съд по правилата на чл. 280 ГПК в 1-месечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____